

prikkend. Wie weet hoe er met boeken omgesproongen wordt om zo bruikbaar te maken voor een film, die inslaat; wie weet hoe er vrijwel geen enkele z.g. historische film is zonder ridder of koning met 'n aantal luchtig gekleede vriendinnetjes zal niet te spoedig van een „goede“ film spreken, omdat een goed boek verfilmd is. Vergeet ook niet, dat er een groot verschil is tusschen de functie van 't lezen en die van de aanschouwing, wat betreft de invloed op ons zieleleven en vooral het zieleleven van jongeren. Bovendien wordt door zulk een „goede“ film de weg gebaand naar de film van minder alloo. Dat ligt ook aan de bioscoop, maar dat hangt samen met 't wezen van de speelfilm, die werken moet door den eersten indruk. Daarom ligt 't onderscheid van elke foto en b.v. een schilderij, die werkt op den duur, waar we naar toe groeien. De film moet 't van den eersten indruk hebben en heeft daarom de tendens in zich van steeds feller prikkel te moeten geven. De „goede“ film baant noodwendig den weg naar regelmatig bioscoop-bezoek zonder keur.

Maar afgezien van dit alles: ge komt deze z.g. „goede“ film alleen maar tegen in de praktijk als onderdeel van de „Hollywood-atmosfeer“, die nu eenmaal alleen krachtens de zonde kan blijven bestaan. Wat is het kenmerkende van die „Hollywood-atmosfeer“? 'n Enkel punt noem ik: is dat daar geen normen erkend worden bij het ontstaan van de film. Zo is louter handelwaar. We moeten dit niet zien in tegenstelling tot helderdigheid, maar de tegenstelling is: handel met of zonder norm. Geen normen worden erkend bij 't ontstaan van de film; van de spelers wordt roekeloos gevraagd 't spelen van echtbreuk; verleidingen, meer of minder gerefineerd; kortom onzedelijk handelen tot vermaak van anderen, waarbij onzedelijk beteekent ook, maar niet alleen de overtreding van het zevende gebod. Dat in Nederland de keuring de ergste excessen weert verandert daaraan niets. De punt is, dat geen sociale normen worden erkend. De film is sociaal verschijnsel en moet zich in haar optreden naar buiten houden aan normen, die voor 't gemeenschapsleven gelden, dus ook o.m. de vraag stellen naar den moreelen invloed op de toeschouwers. We staan voor 't feit, dat de Hollywood-atmosfeer zoowel bij 't ontstaan van de film als bij haar optreden naar buiten elke norm verwerpt en alleen vraagt naar de financiële winsten.

Uit dat milieu komen nu ook de z.g. „goede“ films. Ons bezoeken daarvan is dus een helpen in stand houden van die totaal bedorven atmosfeer. Bij ons beoordeelen van bioscoopbezoek hebben we rekening te houden met den stand van zaken, zoals die nu is. Ik kan nu eenmaal 'n enkele film niet isoleeren van dat geheele milieu, dat bij 't begin en bij 't optreden naar buiten geen normen kennen wil. Ik weet wel van pogingen tot verbetering, maar de massa-film, als film van het gemiddelde bioscoop-programma valt onder dit oordeel. Inderdaad is er die bedorven smaak bij het massa-publiek. De film-industrie richt zich naar den smaak en bederft haar hoe langer hoe meer.

Mijn vraag was: kunnen we vrede sluiten met de bioscoop, wanneer ze zich ontdoet van de zonde in haar scherpsten vorm? De praktijk leert, dat ze zich ook bij de „goede“ film er niet van ontdoet en daarom is van vrede geen sprake.

Overigens vraagt 't Calvinisme z'n eigen levenswijze evenveel ten opzichte van toneel- als filmkunst.

We erkennen gaarne, dat ook de film een diep-menschelijke aanschouwingsdrang kan bevredigen.

Maar met film-kunst komen we praktisch niet in aanraking. Het gemiddelde bioscoop-programma is er van verwijderd als 't Westen van 't Oosten. En daar staan we voor.

De vraag of we tot een eigen film-kunst zullen moeten komen is te beantwoorden in dezen zin, dat financieel en principieel we er niet aan toe zijn. We zijn te arm en een Calvinistische schoonheidsleer hebben we niet.

Zoolang we die laatste niet hebben is ons theoretiseeren vrijwel nutteloos.

't Nuchtere feit ligt er, dat 't bioscoopvraagstuk voor ons praktisch alleen beteekent een kwestie van ontspanning en vermaak.

Hier beantwoord ik vraag 1. De inhoud van de huidige gemiddelde speelfilm is van dien aard, dat ze behalve seksuele prikkel en steeds sterker bevreemding van sensatie-lust, doet wegdroomen in een normloze, verleigende wereld van onbegrensd levensgenot, waarin alles kan en alles mag.

We hebben niet slechts 't recht, maar ook de plicht ons daaraan te onttrekken, ter wille van onszelf en onzen naaste.

Vraag 2. heb ik reeds geantwoord: niet het commercieel is verkeerd, maar het normloos commercieel.

Wat vraag 3 en 4 betreft: ik pleit het publiek niet vrij. 'n Enkele reactie kan excessen weren, maar maak U geen illusies over den smaak van het gemiddeld bioscoop-publiek. Van generaliseeren is zeker geen sprake. Men leze b.v. wat Mr de Graaf schrijft over „het wezen der bioscoop“ en Mr Stufkens over „de bekoring der bioscoop“.

In betrekking tot vraag 5 en 6 antwoord ik, dat ik niet handel over 't persoonlijk geloofsleven van deze of gene, maar over de sociale functie van de bioscoop. Ik heb door mijn bijdrage in stand gehouden een brok bedorven leven, dat in de huidige omstandigheden alleen krachtens de zonde kan bestaan.

De inzender wil in wezen wat de officiële filmkeuring reeds doet: de film aanvaarden zoals die komt, maar excessen afsnijden. Hij wil natuurlijk strenge censuur en argumentatie door behoorlijke recensies, en dan voorzichtig gebruik. Dat blijft a. principieel onjuist: de eigen levenswijze ontbreekt; b. houdt geen rekening met den feitelijken stand van zaken en werkt mee tot 't in stand houden van de Hollywood-atmosfeer; c. is pedagogisch onverdedigbaar, want dit voorzichtig gebruik baant den weg

naar onvoorzichtig en dit laatste zit in 't wezen van de bioscoop zelf, die steeds sterker prikkel vraagt.

Zulk een brug naar de bioscoop wordt niet gebouwd, wanneer helder onderscheid gemaakt wordt tusschen de in oorsprong en optreden naar buiten wel of niet normloos is, dus al of niet de „Hollywood-atmosfeer“ helpt in stand houden. 't Zal duidelijk zijn, dat bij Bach's Passion en 'n Mengelberg-concert de kwestie totaal anders ligt.

Daarom hebben we geen bezwaar tegen cultuurfilm, natuurfilm, reportagefilms etc., vertoond in het gebouw, dat geen onderdeel is van de genoemde atmosfeer.

De ervaring leert dat onze jongens en meisjes dat wondergoed begrijpen.

De kwestie door den heer Janse aangeroerd is een aparte bespreking waard, maar moet m.i. anders gesteld worden dan de heer Janse deed. Hier gaat 't over de speelfilm, die niet normloos is, wat begin en optreden naar buiten betreft.

Trouwens heel de bioscoop- en filmkwestie behoort nog eens bekeken te worden ook in verband met de film van de N. C. Radio V. en het werk van de Chr. Filmcentrale.

Amersfoort. Popma.

We danken De Popma hartelijk voor zijn antwoord. Zeker zal de redactie van „De Reformatie“ mee willen werken, dat het film-probleem in haar kolommen uitvoerig besproken wordt.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Kralingscheveer: K. W. Dercksen te Maastricht en J. Groen Jr. te Venlo-Roermond.
Rijnsburg: G. J. Hoytema te Smilde en W. J. Smidt te Wadinxveen.

Beroepen te:

's-Hertogenbosch: H. Veltman te Doornspijk.
Kralingscheveer: J. Groen Jr. te Venlo.
Marrum: J. v. Harmelen te Harkstede.

Aangenomen naar:

Bellingwolde: Cand. T. Lopers, hulppred. te Winschoten.

Intrede te:

Aduard: W. F. M. Lindeboom. Tekst: Rom. 1:11 en 12.
Amstelveen: H. Vogel. Tekst: Luc. 23:31.

Afscheid van:

Kampen: J. Overduin. Tekst: Openb. 3:7—11.

De Centrale Conferentie van Ouderlingen bij de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het Moderamen van het Comité van bovengenoemde Conferentie deelt mede, dat D.V. 13 en 14 Juni 1939 de 5e Centrale Conferentie gehouden zal worden te Amsterdam.

De vergadering op Dinsdag vangt te 2 uur aan en zal gewijd zijn aan de bespreking van huishoudelijke zaken en van vraagpunten, welke vóór 1 Mei a.s. bij den secretaris ingezonden moeten zijn.

De 2e dag is bestemd voor de behandeling van een tweetal referaten: Dr B. Wielema, van Amsterdam, zal spreken over: „Kerk en Cultuur“ en Prof. Dr K. Dijk, hoogleraar aan de Theol. School te Kampen, zal spreken over: „De kerkelijke bearbeiding van de jeugd in verband met den invloed van de geestesrichtingen van onzen tijd.“

Ouderlingen-Conferenties.

De jaarlijkse conferentie van ouderlingen van de Geref. Kerken in Zeeland zal ditmaal 25 April a.s. te Goes worden gehouden. In de morgenvergadering zal als referent optreden de heer J. Dieleman, ouderling te Terneuzen, met het onderwerp: „Kerk en Evangelisatie“ en in de middagvergadering Dr E. D. Kraan, Geref. pred. te Vlaardingen, met het onderwerp: „Onkerkelijke bewegingen“.

De negentiende Ouderlingenconferentie van de Geref. Kerken in de provincie Gelderland zal 13 April a.s. in de Geref. Kerk te Zutphen worden gehouden. Als referent zal in de morgenvergadering optreden de heer H. Wiersma, ouderling te Nijmegen, met het onderwerp: „In hoeverre is het lidmaatschap van een z.g. neutrale organisatie een belemmering voor de benoeming tot ambtsdrager in de Kerk van onzen Heere Jezus Christus?“ In de middagvergadering zal als spreker optreden Dr J. W. de Jager, Geref. predikant te Zutphen, met het onderwerp: „Het ambtelijk gebod“.

Wieringermeerkerken bij de Classis Enkhuizen.

Nadat eenige weken geleden de Classis Alkmaar zich vereenigd heeft met den overgang van de kerken van Wieringermeer naar de Classis Enkhuizen, heeft in haar vergadering van vorige week de Classis Enkhuizen die regeling aanvaard. Behoudens goedkeuring door de Part. Synode der Geref. Kerken van Noord-Holland, zullen dus per 1 Juli aanstaande de kerken van Wieringen, Slootdorp, Middenmeer en Wieringerwerf naar de Classis Enkhuizen overgaan.

De S. Oegema.

De S. Oegema, predikant bij de Geref. Kerk van Langedag (O.), benoemd tot vlootpredikant met standplaats Soerabaja, is voornemens begin Mei a.s. met zijn gezin zich naar zijn standplaats te begeven.

In de „Mededeelingen van de Vereniging Johannes à Lasco te Londen“ van Maart 1939 wordt het volgende ter kennis gebracht:

„Het is niet de laatste maal, dat de „Mededeelingen“ verschijnen, doch wel is dit het laatste nummer, dat uitgegeven wordt door de Vereniging Johannes à Lasco.“

De reden van deze verandering is gelegen in het verheugende feit, dat de Classis 's-Gravenhage besloten heeft hare medewerking te verleenen aan de insteuring der Gereformeerde Kerk in Londen.

Dit is niet vanzelf gegaan.

Er waren heel wat bezwaren te overwinnen, doch de aanwezigheid van den heer Boer op de classisvergadering is van grooten invloed geweest op het nemen dezer verheugende beslissing

Attestaties en dooppattest. U wordt beleeft verzocht uw attestaties en dooppattesten in te leveren bij den heer W. C. Kraan, Downside road No. 1, Sulton (Surrey). Mocht u deze zelf niet in bezit hebben, geeft u dan even op waar u het laatst als belijdend lid of dooplid bent ingeschreven geweest.

Adressen buiten Londen. Het is de bedoeling, dat de predikanten ook die gezinnen bezoeken, die ver buiten Londen wonen. Voor deze broeders en zusters geldt hetzelfde: Zondt zoo spoedig mogelijk uw attestaties in, opdat wij ook voor u iets kunnen doen“.

Daarna volgen mededeelingen van de op Zondag 19 Maart gestelde verkiezing van ambtsdragers en over kerkdiensten.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Aalsmeer: M. W. Nieuwenhuijze te Franeker.

Afscheid van:

Harderwijk: J. Tamminga. Tekst: 1 Petr. 2:4 en 5.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Borssele: J. D. Barth te Dordrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Ancide (toez.): J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

Aangenomen naar:

Blij: C. D. Moulijn te De Wilp (Gron.).

Doeveren (N.Br.): Cand. L. de Tombe te Leiden.

Bedankt voor:

Kampen (vac. M. Ottewanger): G. de Vries te Heerde.

Leens: H. F. C. de Boer te Marsum.

Nieuw-Buinen: B. E. van Buuren te Drachten.

Warfum: J. N. de Ruiter te Aalsum.

Afscheid van:

Termonaten: E. A. A. Snijelaar. Tekst: Matth. 22:14.

Herinnering.

5 April geven wij de kwitanties af voor het abonnementsgeld over den termijn 1 April—30 September 1939 (ad f2,50 + 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken wij onzen abonnees, die, teneinde deze incassokosten te vermijden, er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteren, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening 36000). Op het stortingsbewijs gelieve men het juiste adres te vermelden, waaraan het blad gezonden wordt.

Rekeninghouders bij den Postcheque- en Girodienst geven wij in overweging, gebruik te maken van de gelegenheid tot automatisch giroreken. Men behoeft hiervoor slechts eenmaal een formulier in te vullen en te onderteekenen, waarna het Centrale Postgirokantoor er tegen een geringe vergoeding van 3 cent per keer voor zorgt, dat, zoolang men abonnee wenscht te blijven, prompt op den eersten dag van elk half jaar het bedrag van het abonnementsgeld op onze rekening wordt overgeschreven.

De bedoelde machtigingsformulieren zijn gratis verkrijgbaar aan elk postkantoor.

DE UITGEVERS.

Getrouwd:

J. H. SMIT

en

MAR DE JONGE,

die, mede namens wederzijdse familie, hartelijk dank zeggen voor de blijken van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden.

Goes. Oostwal 77,
21-3-39.

TEKST en UITLEG

Praktische Bijbelverklaring door Prof. Dr. F. M. Th. Bohl en Prof. Dr. A. v. Veldhuizen.

I. HET OUDE TESTAMENT

Zoo juist verschenen:

I. KRONIEKEN

DOOR

Dr. A. VAN SELMS
(Department van Scripturae, Universiteit v. Pretoria)

Prijs gebonden f2,90

Bij teekening op de seile . . . -2,75

Bij teekening op de serie voor teekenen N. T. . . -2,50

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij den Uitgever J. B. WOLTERS, Groningen-Batavia.

Heden verscheen:

PRACTISCHE ZIELSZORG

door

Dr G. Brillenburg Wurth

Vraag bij Uw boekhandelaar of bij den uitgever het prospectus met de uitvoerige rijke inhoudsopgave van dit boek. Het is een praktische wegwijzer voor Predikanten, Ouderlingen, Onderwijzers, Artsen, Verplegenden, Jeugdleiders, en voor allen, die een aandeel hebben in de actieve zielszorg. 't Eenige boek, dat dit onderwerp behandelt in een historisch principieel en praktisch deel.

Prijs f2,35 - Geb. f2,90

VOORRADIG IN ELKEN GOEDEN BOEKHANDEL

Uitgave J. B. KOK N.V. Kampen

HILVERSUM

Roekt U een fijne Sigaar? Of prefereert U een pijp? Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker“

Kerkstraat 8 - Hilversum.

KWALITEITS MEUBELN
Gebr. Fwartzsenberg N.V.
STADSKANAAL

Medewer:
Rotterdam,
Dam, K.
Ds J. v.
Kooie,
Schreudt
Rotterdam
kamp, 's
Groninge
Dr H. J.

Alle stuk
Prof. Dr

INHOUD: Ho
— Uit de S
23:48). —
pensionen na
Ursinus, XX
gezinsing. —
schappelijke
vragen: Over
De Chr. Boe
men uit onze
verrekerd",
Kerkinieuws.

HO

Iets

De slaatk
gen de Jod
erst met d
de leus: „V
verkondigde
Op 27 Sept.
in Frankrij
Nationale
Napoleon, o
—1815) han
verzekering
„woeker-wi
de Joodsch
val van Na
Koning Lo
recht, dat d
door den
kregen zij d
gelijkstelling
Nederlan
revolutie-ko
den een Bi
Nationale
aan de Jod
gers. Dat b
in het Kom
gezet; en oc
tot een Fra
1813). In h
vende burg
velen der

Toch was
overheersc
Souverein
Hij handha
Nederland
dat van 181
Ook nadat
en een afz
zij daar hu
De komst
land eenige
hun vrijhei
(1814) bep
gen rechte
Duitsche st
Eerst na e
toen het Pa
diensten ge
Duitsche S
geving op.
oorlog in
geroepen,
goed vastg
door de be
de vertege
grond van